

کد خبر: 7847 تاریخ: 1393/4/21 00:00
کدام گروه مخالف افزایش جمعیت در ایران است؟

گروه اجتماعی: آن طور که از شواهد امر برمی آید یک وفاق ملی برای افزایش جمعیت در کشور شکل گرفته است اما گویا هنوز گروهی در مقابل این ضرورت مهم مقاومت می کنند. می خواهیم مساله به شکل عمیق و علمی حل بشود، گره های ذهنی ای که وجود دارد باز بشود، حقیقت قضیه روشن بشود و به اعتقاد من ما می توانیم این کار را بکنیم؛ یعنی متفکران ما و صاحبان دانش- در هر بخشی از بخش ها- می توانند در این زمینه منطق صحیح و قابل قبولی را ارائه کنند. اینها بخشی از سخنان مقام معظم رهبری است که درباره موضوع جمعیت مطرح شده، در عین حال خوشبختانه یک وفاق ملی بین مدیران برای افزایش جمعیت به وجود آمده اما گویی هنوز ردپاهایی برای مقاومت درباره این موضوع وجود دارد البته این موضوع را باید در نظر گرفت که یکی از مهم ترین بخش های این اتفاق مهم روش اجرایی کردن آن است که البته اختلاف سلیقه هایی در این باره در بین مدیران وجود دارد.

کندی روند افزایش فعلی جمعیت

از سال 1999، کمیسیون جمعیت و توسعه سازمان ملل 60 سالگی را به عنوان آستانه سالمندی در نظر گرفته است که هر روز افراد بیشتری در جهان به آن می رسند. منظور از سالمندی جمعیت، افزایش نسبت تعداد افراد 60 ساله و بیشتر به ازای هر 100 نفر جمعیت زیر 15 سال است که به 2 دلیل اصلی صورت می گیرد. یکی به دلیل کاهش نرخ باروری (متوسط تعداد فرزندان یک خانواده) که موجب کاهش جمعیت زیر 15 سال می شود و دیگری افزایش متوسط طول عمر و امید به زندگی که تعداد افراد بالای 60 سال را بیشتر خواهد کرد. در این بین کشور ما هم در معرض سالمند شدن است به طوری که اگر نرخ باروری تا سال 1430 به میزان فعلی باشد وضعیت رشد سالمندی سیر صعودی خواهد داشت و این بدان معنی است که تا سال 1430، حدود 30 درصد جمعیت را افراد مسن تشکیل خواهند داد.

انبوه بازنشستگانی که سهم تولیدی آنها صفر است
از پیامدهای منفی سالمندی جمعیت، افزایش بار تکفل جامعه است. انبوه بازنشستگانی که سهم تولیدی آنها صفر است، فشارهای اقتصادی زیادی به دولت وارد می کند زیرا نسبت سالخوردگان به جمعیت در سنین کار افزایش خواهد یافت و از سویی، شمار افراد مستمری بگير بازنشسته و از سوی دیگر شمار افراد سالمند نیازمند حمایت بالا خواهد رفت. این دو عامل موجب می شود بار مالی صندوق های بیمه بازنشستگی افزایش یافته و به احتمال زیاد موجب بروز بحران های مالی شود.

اقتصاد چه می گوید؟

با سالمند شدن جمعیت به علت کاهش تعداد متوسط فرزندان خانواده ها، کشور با یکی از مهم ترین پیامدهای منفی اقتصادی یعنی کاهش نیروی کار که از آن به عنوان جمعیت فعال یاد می شود روبه رو خواهد شد. در نتیجه از شمار مالیات دهندگان در سطح کلان و حق بیمه پردازها در سطح خرد کاسته می شود و موجب کاهش درآمد دولت و همچنین درآمد صندوق های بیمه بویژه سازمان تامین اجتماعی خواهد شد. از طرف دیگر کاهش نیروی کار و افزایش افراد مصرف کننده، کاهش تولید ناخالص داخلی را موجب می شود و آنگاه اثرات منفی بسیاری به دنبال خواهد داشت

که از جمله می‌توان کاهش صادرات محصولات صنعتی، افزایش واردات، کاهش ذخایر ارزی و در نتیجه افزایش بدهی‌های خارجی را پیش‌بینی کرد.

آمار بهداشت، درمان و نگهداری تکان‌دهنده است

تسنیم در این باره نوشت، بخش بزرگی از فشارهای سالخورده‌گی جمعیت مربوط به هزینه‌هایی است که جامعه باید برای حفظ سلامتی سالمندان صرف کند، محققان ایرانی با توجه به تجارب کشورهای دیگر در زمینه هزینه‌های سالمندی، درباره افزایش تصاعدی این هزینه‌ها در ایران هشدار داده‌اند. افزایش این هزینه سرباری از آن جهت وضعیت وخیم‌تری می‌یابد که جمعیت فعال انگیزه کمتری برای نگهداری از سالمندان دارند و مخارج درمانی سالمندان بالاتر از کودکان است. باید در نظر داشت که شکاف نسلی و گسست فرهنگی هم به این موضوع دامن می‌زند. از آنجا که نسل جوان وظیفه حمایت نسل سالمند را برعهده دارد، نبود تعادل در سال‌های آتی باید یکی از بزرگ‌ترین نگرانی‌های سیاست‌گذاران و دولتمردان باشد. یافته‌ها نشان می‌دهند تا سال 1430 به ۳ برابر تخت‌های بیمارستانی، 5 برابر مراکز فیزیوتراپی و 4 برابر آزمایشگاه‌های موجود در ایران، نیاز خواهد بود. از طرفی تا سال مورد اشاره ایران به تربیت سالانه چند صد متخصص طب سالمندی، هزاران میلیارد ریال فقط برای درمان سالمندان دیابتی و بخش زیادی از بودجه جاری برای آموزش‌های پیشگیرانه نیاز خواهد داشت.

ایران با روند فعلی محافظه‌کار می‌شود

وقتی درصد افراد مسن در جامعه‌ای افزایش یابد به موازات آن علاقه به محافظه‌کاری بیشتر و نوعی وابستگی به سنت‌های اجتماعی پیدا می‌شود. پیدایش محافظه‌کاری و مقاومت در برابر تغییرات موجب درجا زدن و عقب‌ماندگی می‌شود. همچنین ریسک‌پذیری در چنین سنینی کاهش یافته و ما با جامعه‌ای که در ابداع و پذیرش نوآوری و اصلاحات از خود ضعف نشان می‌دهد روبه‌رو خواهیم شد. نباید فراموش کنیم که رشد علمی و نوآوری‌ها و موفقیت‌های امروز کشورمان در عرصه دانش، ورزش و تولید به دلیل کثرت نسل فعلی جوان است و با کاهش نسبت جوانان تداوم این توفیقات بعید خواهد بود. همچنین سالمندان دارای انتظارات خاص خود هستند که از آن جمله می‌توان به ارزش دادن به جایگاه و منزلت آنها، ارج نهادن به تجربیاتشان، فراموش نشدن و توقع عشق و تعلق خاطر به آنها در قبال یک عمر زحماتشان اشاره کرد که حتی در صورت تأمین نیازهای اقتصادی، همچنان باقی است و باید مورد توجه جدی در ساختارهای جدید اجتماعی قرار گیرد.

چرخ کشاورزی هم خواهد لنگید

بدیهی است که برای گسترش و توسعه بخش کشاورزی، به عنوان یکی از محورهای توسعه اقتصادی و اجتماعی، در کشور ما به مجموعه‌ای از نیروهای خلاق، آموزش‌پذیر، ریسک‌پذیر، پویا و شاداب نیاز است که این ویژگی‌ها نیز اغلب در جوانان بسیار بیشتر از سالمندان وجود دارد. شاغلان در بخش کشاورزی در سال‌های گذشته به طور قابل‌ملاحظه‌ای به سمت سالخورده‌گی رفته‌اند، مهاجرت از روستا به شهر از مهم‌ترین دلایل سالخورده‌گی شاغلان بخش کشاورزی در کنار کاهش نرخ باروری است و درصد اشتغال جوانان در این بخش بسیار پایین است لذا مهم‌ترین نتایجی که سالخورده‌گی جمعیت بخش کشاورزی به دنبال خواهد داشت، عبارت است از: کاهش بهره‌وری، خطر افتادن امنیت غذایی، وابستگی کشور به مواد غذایی و نیاز به واردات این مواد از خارج و نپذیرفتن نوآوری و فناوری نوین در عرصه تولیدات کشاورزی و دامی.

امنیت کشور به خطر می‌افتد

جمعیت یک کشور با قدرت دفاعی و امنیتی آن در ارتباط است. هر چند به دلیل پیشرفت‌هایی که در زمینه تولید ابزار و ادوات جنگی داشته‌ایم توجه به ساختار جمعیت در موضوع امنیت ملی به نسبت سال‌های گذشته کم‌رنگ‌تر شده است اما همچنان این موضوع بویژه برای کشور ما که دارای موقعیت خاص سیاسی است اهمیت بالایی دارد. به عبارت دیگر، جمعیت و ساختار آن به عنوان یکی از مهم‌ترین شاخصه‌های قدرت ملی به حساب می‌آید زیرا پوشش مرزهای جغرافیایی نیازمند نیروهای جوان است و پیری جمعیت تهدیدی جدی برای امنیت کشور محسوب می‌شود. امروز در جنگ‌های مدرن تعداد افراد جمعیت کشور نه تنها از جنبه تولید نیروی نظامی متشکل و فعال مهم است بلکه به عنوان پشتیبان نیروهای نظامی و تکیه‌گاه قدرتمند ارتش ملی در دفاع از خانه و کاشانه، تجهیز ارتش و تغذیه آن و بسیج ملت اهمیت فوق‌العاده‌ای دارد.

مخالفت با افزایش جمعیت ایران با پروژه NSSM200

طی دهه 70 و در زمان هنری کیسینجر، مشاور امنیت ملی رئیس‌جمهور وقت آمریکا پروژه تحقیقات با عنوان «مطالعاتی درباره تاثیر روند رشد جمعیت جهانی بر امنیت ملی آمریکا» انجام شد. این پروژه که NSSM200 نام گرفت،

روند فزاینده رشد جمعیت جهانی را برخلاف امنیت ملی آمریکا دانسته و با تشریح استراتژی آمریکا درباره جمعیت جهانی، سیاست‌ها، راهکارها، چگونگی همکاری سازمان‌های بین‌المللی و روش ترغیب و اقناع رهبران کشورهای مورد نظر برای کاهش روند رشد جمعیت را تبیین می‌کند. براساس این پژوهش، جمعیت کشورهای در حال توسعه و با منابع غنی در صورتی که با همان ضریب رشد افزایش یابد، موجب سیر صعودی افزایش خواست‌ها و انتظارات عمومی در میان مردم از جمله آموزش، اشتغال، بهداشت و مسکن می‌شود. این امر به ناپایداری‌های اجتماعی و سیاسی در این کشورها منجر خواهد شد. این ناپایداری‌ها تا اندازه زیادی منافع کشورهای صنعتی همچون آمریکا و بهره‌آنها از این منابع و سرمایه‌گذاری در کشورهای پادشده را به خطر خواهد انداخت. نخستین اهداف کشورهای هند، بنگلادش، پاکستان، اتیوپی، مکزیک، اندونزی، برزیل، فیلیپین، تایلند، مصر، ترکیه، نیجریه و کلمبیا بودند و از قبل از انقلاب اسلامی ایران، کشورمان به عنوان کانون هدف کاهش جمعیت قرار داشت که این موضوع بعد از انقلاب اسلامی شدت بیشتری یافت.